

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane Din 1.— Malih oglasov trgovskega
značaja stane beseda Din 1.— V oglasnem delu stane pa-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 105.

Sobota, 31. decembra 1932.

Leto VII.

Ne ubijajmo vere vase!

Danes govorimo samo o krizi. Največ govorimo o »gospodarski« krizi. O posledicah »gospodarske« krize smo pričeli govoriti šele na zimo. Tisoče receptov smo čuli, kako bi se »rešila« gospodarska kriza: javna dela, konzum, daljši delovni čas, manjše mezde, krajši delovni čas, posojila, države naj financirajo in podpirajo industrijo. Le redko se je upal kdo trditi, da je sedanji gospodarski sistem došel do neke stopnje, na kateri je potrebna njegova revizija. Tako se lovimo že četrto leto za problemi, ki se pojavljajo v časopisju in na konferencah, ali do izvedbe tega ali onega problema ne pride, ker tega finančni kapitalizem noče. Kaj naj store države, ki dolgujejo milijarde bankirjem? Le malenkosti lahko store: če pa hočejo storiti več, kakor je finančnim baronom všeč, tedaj to zabranijo, kakor so zabranili v Avstriji, Macdonaldu v Angliji, Müllerju v Nemčiji, Španiji itd. Najprej morajo države plačati svoj dolg bankirjem. Kako oduševani so bankirji, pa dokazuje ta-le primer, da mora namreč Anglija vrniti bankirjem za posojenih 90 milijonov dinarjev brez obresti skoraj 160 milijonov. To, kar velja v tem primeru, velja skoraj za vse vojne dolge v večji ali manjši meri.

Iz tega sledi dejstvo, da hoče finančni kapitalizem narode popolnoma izžeti neglede na »gospodarsko« krizo in socialno bedo. Jasno pa je tudi, da je ta načrt kapitalizma neizvedljiv. Sile kapitalizma so jake, so močnejše kakor mednarodna diplomacija, niso pa močnejše kakor narodi, ki teh grozovitih razmer ne bodo mogli večno prenašati.

Nešteti problemi, ki jih je razširjalo zlasti kapitalistično časopisje, so navadno varanje javnosti, ker se niti eden doslej ni uresničil, niti enega se ni merodajna gospoda lotila z iskreno resnostjo. Vera v vse tiste probleme zato zamira in mora zamreti, ker ni izvršitelja.

Človeštvo pa moralno in fizično propada in nima več ideala, ki bi se ga z zaupanjem oklepalo.

Te pojave opazujemo okoli sebe, ki nas morajo v živo dirniti do zadnjega živca. Mi imamo ideale, imamo zaupanje in vero v bodočnost. Tega nam ne manjka. Ali ob tej splošni indispoziciji, ki jo širijo današnje razmere, nam je treba več, treba nam je predvsem vere vase, v svojo sposobnost da z aktivnim delom ustavimo nastopanje reakcije z zdravimi in krepkimi organizacijami. Stojčča voda se skali in usmrači: le tekoča voda prinaša življenje in zdravje. Lahko nam zabranjujejo nevidne sile marsikaj, ne morejo pa zabraniti človeškega prepoveda, ki ga oznanja socializem in njegovi somišljeniki.

V novem letu hočemo poživiti svojo vero v bodočnost. Z aktivnim delom za vse naše ustanove, predvsem za organizacije in »Delavsko Politiko«! Preganjanje so trpeli naši sobojevniki pred leti!

Ali naj se mi, bojevniki za pravico, bojimo preganjanja?!

Zedinjene države in vojni krediti. V proračunu Zedinjenih držav za leto 1934 je 43% proračuna namenjenega v vojaške namene. Proračun znaša 4.248.169.731 dolarjev. — No, potem res ni drugega leka za proračunsko ravnotežje, kakor — novi davki.

Kam gremo, kam gremo . . .

Pri sosednji mizi so se pogovarjali o gospodarski in socialni krizi, o druginji, o oduševanju, o plačah itd. Rezultat razgovora je bil vzklik »Kam gremo, kam gremo . . .«, ne da bi kdo izmed družbe imel kakršnokoli inicijativo ali vsaj senco razumevanja o aktualnih problemih.

Mrzel pot me oblije, ko čujem tako »duhoviti« zaključek razgovora o življenju, o problemih, ki niso le za posameznika aktualni, marveč za človeštvo. Sramotna apatija, sramotna lahkomišljenost, rekel bi, resignacija človeka na svoje človeško destojanstvo.

Topa živina smo postali! Osel, ki je zibal zeleno obličje namesto trave in v svoji neumnosti gladu poginil!

Oprostite, da rabim za novo leto v svoji neizrečni srčni boli to, morda neokusno in nedostojno prispevke. Toda, povejte mi, kako naj povem to drugače, kako naj predložim daševno lenobo ljudi, kako naj odkrito povem, da tudi mi, zavedni in organizirani delavci pogostoma presojamo ves položaj, zlasti svoj enako »duhovito«. Samo to sem hotel povedati izrazito, da more vsakdo umeti, tudi tisti, ki še ni v delavskem gibanju. Naša politika mora biti politika dela, ne politika tarnanja in obupavanja.

Mi sicer nismo svetovni faktor, toda del svetovnega faktorja smo in imamo doma predvsem dve nalogi: dvigniti in okreniti kulturno in moralno svoje strokovne organizacije in razširiti delavski tisk.

Vsako leto vabimo na agitacijo za »Delavsko Politiko«. Uspehi so, toda ne zadostni, ker postaja socialni položaj delavstva že nekaj let vedno slabjši. Naš tisk tudi trpi materialno iz trgovskih razlogov, ki jih prinašajo razmere s seboj. Da! Vsako leto izdajamo oklice v ta namen. Tudi letos smo ga izdali, v katerem apeliramo obenem na strokovno organizirano delavstvo. Ni pa zadosti, če ta oklice prečitajo samo zaupniki, marveč je treba razviti prav posebno propagando v prid »Delavske Politike«, če hočemo storiti svojo dolžnost. In če tega doslej še nismo storili, sodrugi zaupniki, storimo sedaj; takoj storimo, da dvignemo svoj

list, ki nas vsaj deloma podpira in informira o domačih in svetovnih političnih vprašanjih, zlasti pa o gibanju in delovanju bratskih organizacij doma in v inozemstvu. Naj nas ne motijo oziri, »komplimenti« na levo ali desno; naše gibanje mora biti samoraslo in mora ostati neodvisno. Prilike za propagando za tisk je vedno dovolj. Na vsakem shodu, seji, sestanku lahko delavstvo opozorimo na to nujno zadevo. Ne tarnanje, ampak razgovor o našem bodočem delu bodi predmet vseh naših sodruških družb; resna debata o tem, kaj bomo storili, da dvignemo naše organizacije in da se z našim tiskom, »Delavsko Politiko« itd. dvigne zavest naših sodrugov in tudi onih, ki še niso v naših vrstah.

Do sedaj smo računali in študirali, kako naj »štedimo« tam, kjer je nemogoče in škodljivo, storili pa nismo prav resnega koraka, da bi okrepili moralno moč svojih vrst.

Naša politika zahteva najširše delovanje in naša moralna sila se mora naslanjati na zavedno delavstvo. Zato, edino zato, je potrebno, da je naš delavski tisk razširjen med delavstvom. Nepotrebno in škodljivo štednje je treba nadomestiti z nesebičnim požrtvovalnim delom za naš tisk in za naše organizacije.

Proč z zaspanostjo, proč z malobrižnostjo! Proč pa tudi s takozvano »štednjom«, ker delovanje za list lahko desetkrat nadomesti škodljive ukrepe. Če sodrugi potrebujejo poročevalce o tisku, naj nam to sporoče. Časopis je naše orožje in mora vršiti svojo nalogo v splošnem, vrši pa tudi mnogo dela v olajšanju težkega zaupniškega dela.

To moramo vedeti vsi, pa ne bomo sanjali »kam gremo, kam gremo . . .«, ampak šli na delo in krepili svoje postojanke z organizacijami direktno, indirektno pa z razširjenim tiskom.

Dovolj duhovnih sil, dovolj fizičnih sil ima naše delavstvo, dasi v kritični dobi, da prestane to izkušnjo z najboljšim uspehom.

Ne, ne bomo obupali ne! Zato smo zavedni delavci!

150 delavcev na cesti!

V kamnolomu Res in drug v Ribnici na Pohorju so dobili odpoved službe vsi delavci.

Zagrebska tvrdka Res in drug, ki ima svoj kamnolom v Hudem kotu v Ribnici na Pohorju, je te dni odpovedala službo vsem v tem kamnolomu zaposlenim delavcem. Prizadetih je okrog 150 delavcev, ki bodo sedaj v najhujši zimi brez vsakega zaslužka.

Tvrdka opravičuje svoj korak s

tem, da je morala vsled pomanjkanja naročil odpovedati delavstvu službo.

Upamo, da bo pristojna oblast, zlasti pa Delavska zbornica zadevo strogo preiskala ter onemogočila, da bi bilo delavstvo, ki ima že itak skrajno nizke mezde, še bolj oškodovano.

Evropa mora plačati dolge Ameriki.

Izvoljeni novi predsednik Zedinjenih držav ameriških pravi, da Evropa mora plačati dolge Ameriki. Dolžnost dolžnikov je, da plačajo svoje obveze. Evropske države so se zadolžile, ker smo jim posojali denar in mednarodnega finančnega tržišča ne bo, dokler bodo evropske države izbegavale svojo dolžnost. Vsaka država se mora brigati najprej za svoje državljane.

Vojna med Bolivijo in Paragvajem se nadaljuje.

V južni nemirni Ameriki se tepeeta sedaj Bolivija in Paragvaj. Poveljstvo bolivijskih čet je za novo ofenzivo prevzel Nemeč Hans Kund, ki je izdelal načrt za nase-litev ob reki Amazonas, kakor smo poročali. V vojno hoče poseči še Kolumbija, ki bi morala potovati čez brazilsko ozemlje, kar utegne Brazilija zabraniti.

Kancler Schleicher se pripravlja.

Predlagati namerava revizijo mirovnih pogodb.

Nemci hočejo nadaljevati pričetno ofenzivo proti verzajlskim mirovnim pogodbam. Kancler Schleicher namerava pričeti svojo ofenzivo ob priliki razprave o mednarodnem sporazumu na razorožitveni konferenci, kar bo zopet poostri- lo razprave neglede na to, da je verzajlska mirovna pogodba diktat s stališča zmagovalcev. Schleicherju se pridruži Italija ter več manjših evropskih držav, zlasti one, ki sodelujejo z Italijo in se čutijo ali teritorialno ali pa nacionalno prikrajšane po mirovni pogodbi. Krivice mirovnih pogodb pa bi se morale popraviti sporazumno med narodi.

Naloga svetovne gospodarske konference v Londonu.

Predvsem proč s carinskimi mejami!

Generalni direktor mednarodne banke Pierre Quesnay je bival te dni v Parizu in je izjavil sotrudniku lista »Oeuvre«, da mora biti glavni namen londonske svetovne gospodarske konference, da ustavi avtarkijsko gibanje (to je gibanje držav za samolastno gospodarstvo s carinskimi mejami) ter privede vse gospodarstvo k večji enotnosti. Na dnevnem redu bodo tri točke, in sicer uvedba zlatega standarda, uvedba postopanja za revizijo dolgov in nacionalizacija ter reorganizacija svetovne produkcije, da se prepreči padanje cen in nezaposlenost. Ta reorganizacija naj dovede do stopitve raznih carinskih sistemov in izpremembe. Načrte bodo delali bankirji.

Bolgarska vlada odstopila.

Zrcalo političnih razmer v Bolgariji. — Krvavi boji med makedonstvujočimi pred dvorom.

V Bolgariji so politične razmere silno nezdrave. Na vladji so večinomna političarji, ki vsaj deloma protežirajo to ali ono mir kalečo skupino macedonskih oboroženih organizacij. V Mušanovi vladi niso bili nič boljši možje, ki jim je nedavno dajala mednarodna diplomacija glede gospodarskih in političnih razmer tehtno lekcijo; seveda brez pozitivnega uspeha.

Mušanov je odstopil v sredo 28. t. m. Pred dvorom se je zbralo mnogo občinstva in takoj po tej vesti se je vnel prepir in končno bitka med obema strujama makedonstvujočih. Očitali so si predvsem, kdo je zakrivil Mušanov padec ter s tem povzročil, da prevzamejo vlado zemljoradniki. Bitka je bila tako silna, da je moralo priti policiji na pomoč vojaštvo in je bilo v bitki večje število mrtvih.

Pravi vzrok odstopa Mušanove vlade je bil, ker so zemljoradniki zahtevali izpremembo finančne in gospodarske politike vlade. Državni uradniki že dva meseca niso dobili plače in narod je popolnoma obubožal. Zemljoradniki so zahtevali obenem zase finančno ministristvo. Mušanov je pa zahtevo odklonil. Trije zemljoradniški ministri so nato odstopili, na kar je odstopila cela vlada, ker nima več večine.

Ta dogodek pomeni važen političen dogodek v Bolgariji. Pred-

BOLJŠE NOVO LETO

želita vsem naročnikom, čitateljem, dopisnikom in inserentom

uredništvo in uprava
„Delavske Politike“

vsem stoji Bolgarija na pragu vojaške diktature. Zanj se ogrevajo zlasti makedonstvujoči v bojazni, da se režim izpremeni, ki bi jim ne bil tako prijazen. V bolgarskih političnih razmerah pa tudi ne bi bilo nič nepričakovane, če pride do ostrejšega notranjega razpleta in obračunavanja ter državljskih nemirov.

Izredna konferenca Splošne delavske zveze v dravski banovini.

V Ljubljani se je vršila na Štefanov dan izredna konferenca Splošne delavske zveze v dravski banovini, na kateri so bile zastopane vse podružnice in zastopnik centrale. Konferenca je obravnavala notranje zadeve in odnose med URSSJ-om in ORS-om kar najtemeljiteje. Sprejetih je bilo na konferenci več važnih resolucij, ki imajo namen utrditi enotnost svobodnih strokovnih organizacij v državi, kar znači, da je imela konferenca plemenit namen. Zakaj predvsem je potrebna enotnost svobodnega delavskega strokovnega gibanja in njega utrditev, zlasti v teh težkih časih. Vsi delavci imajo ene in iste potrebe.

V informacijo delavski javnosti objavljamo ta-le

komunike:

Oblastna konferenca Splošne delavske zveze Jugoslavije, ki se je vršila dne 26. decembra 1932 v Ljubljani, se je bavila s položajem v Občem radniškem savezu Jugoslavije in je prišla po obsežni diskuziji soglasno do zaključka:

1. Da mora savezna uprava vse potrebno storiti, da pristopi savez v članstvo centrale svobodnih strokovnih organizacij Ujedinjenega radniškega sindikalnega saveza Jugoslavije.

2. Do nadaljnjega naj se puste v vseh ostalih vprašanih odnošaji nespremenjeni.

3. Konferenca pooblašča oblastni odbor saveza v Ljubljani, da v slučaju, če centrala saveza ne izvrši pogoje, navedene v 1. točki tega komunikeja, izvaja v celoti resolucijo, ki jo je konferenca sprejela kot mero za doseg edinstva delavskega pokreta kot celine.

Predlog o šesturnem delovniku v angleški spodnji zbornici.

Zanimiva debata o skrajšanju delovnega časa.

(IGB) V britski spodnji zbornici se je nedavno razvila k predlogu za uvedbo šesturnega delovnika jako zanimiva debata, o kateri poroča tedensko glasilo strokovne zveze »Industrial News« naslednje:

»Wallhead, ki je zakonski načrt predložil, utemeljuje svoj predlog glavno s tem, da je sedaj na Britanskem tri milijone delavcev nezaposlenih ter da nezaposlenost še vedno narašča. Opozarjal je na čudovito naglo mehanizacijo in omenjal, da se je celotna produkcija od leta 1907. do 1929 zvišala za 25 odstotkov. Ali naj te tri milijone nezaposlenih, to je, z njih rodbinami okoli devet do deset milijonov ljudi, pahnemo v uboštvo in bedo, ker bi mogli več producirati kakor se more v sedanjem gospodarskem redu konzumirati?

Na mnenje ministrskega predsednika, po katerem bi se dal problem rešiti poleg drugih ukrepov tudi s tem, da se poveča prodajni trg, in da gre za to, da se izgubljeni trg zopet pridobi, je Wallhead odgovoril, da bi bilo treba izvoz dvigniti letno najmanj za 350 milijonov funtov, če bi hoteli s tem spraviti samo en milijon delavcev zopet v delo. Za dva milijona nezaposlenih bi morali zvišati izvoz za 700 milijonov funtov! Poleg tega pa iščejo za svoje odvišne produkte tudi vse druge velike industrijske države svetovni trg. Vse trpe pod prekletstvom nadprodukcije: vse se bore za trg!

Opozicija v vladi je dokazovala, da bi ukrep jako malo koristil nastavljanju delavcev. Konservativni poslanec je imel celo pogum, da je priporočal odklonitev predloga v glavnem zaradi tega, da bi ljudje že načelno morali delati več kakor šest ur na dan. Smatra, da ni ne moralno in ne socialno priporočljivo, da bi se komu odvzela dolžnost, da dela najmanj osem ur na dan. Drugi konservativci je navajal smešno misel, da bi dva šilhta po šest ur na dan znašala dvanajsturno dnevno delo in zvišala bi se produkcija za 50 odstotkov, torej bi se namen zakona dosegel s tem, če se določi povprečni delovni dan na dvanajst ur!

Odločilen govor za vlado je imel minister dela, ki je tudi navajal jako

Bolgarski dogodki nam ne nudijo ugodne perspektive za pomirjenje Balkana, zlasti pa nam nazorno kažejo, kako daleč pripeljeta zaslepljene ljudi fašistično pobarvani nacionalizem in iredenta.

nenavadne argumente. Po njegovem mnenju bi sprejem zakona imel za posledico, da bi sedanje veljavne pogodbe s strokovnimi organizacijami, ki jih smatra kot »koristno orodje za ohranitev gospodarskega miru«, v nekaj tednih bile uničene. Misel, da bi strokovne organizacije, katerih člani so sedaj vezani po kolektivnih pogodbah, zahtevale revizijo pogodb, ga napolnjuje s strahom. Dalje je še opozoril na to, da bi uvedba šesturnega delovnika takoj povzročila resno desorganizacijo industrije in povzročila razpad strokovnega gibanja. Končno je privlekel še en argument, češ, da bi bile razveljavljene vse določbe, ki omejujejo otroško delo in nočno delo žen, če bi se ta zakon sprejel. S tem bi bili prizadeji delavci pristojnega varstva oropani.

D. Greenfell, ki je zakon branil, je opozarjal, da je mednarodni urad dela pričel obravnavati vprašanje o delovnem času in Velika Britanija kot najstarejša in najpomembnejša industrijska država ima z ozirom na bogate izkušnje v tej stvari posebno odgovornost, da koraka kot prva.

Zakonski načrt je bil s 137 glasovi odklonjen. Za predlog je glasovalo 40 poslancev.

Dumping postruje krizo.

Češki soc. list »Právo Lidu« piše, da izvažanje sladkorja po ceni, ki znaša približno desetino cene, kakor se prodaja doma, v znatni meri škoduje narodnemu gospodarstvu. Čehoslovaška izvažava danes sladkor po 57 Kč za 100 kg iz Ustja na Labi, pridelovalec sladkorne pese dobi komaj 10 Kč za 100 kg pese, a konzument mora plačati za kilogram sladkorja 6.40 Kč. To pa le zaradi tega, da se vrši konkurenca cenumu surovemu sladkorju in omogoča izvoz sladkorja. Domači konzum pa se zaradi visokih cen ne more dvigniti, ki edino omogočuje ta dumping, pridelovanje sladkorne pese mora vsako leto nazadovati. Toda ne samo, da se vrši ta nezmisljena politika s sladkorjem, sedaj so pričeli isto z žitom.

V Hamburgu prodajajo čehoslovaško žito sedaj po 3.25 do 3.39 holandskih goldinarjev; to je, tam lahko kupiš 100 kg češkega žita za 45 Kč, oziroma odštevši prevozne stroške od Holevic do Hamburga in stroške za zavarovalnino in manko, za 37 Kč franko Holešovice. Primerjaj-

Ali si že pomislil?

Kdo je Tvoj najzvestejši tovariš, sodrug?

Tvoj list!

Kdo je Tvoj pomočnik in svetovalec v vseh težkih položajih življenja?

Tvoj list!

Kdo je Tvoj edini zaščitnik in zagovornik v vseh krivicah, ki se Ti godé?

Tvoj list!

ZATO

ne zanemarjaj svojega tovariša, ne zanemarjaj svojega pomočnika in svetovalca, ne pozabi na svojega zaščitnika in zagovornika, naroči svoj list v svoj dom,

naroči si »DELAVSKE POLITIKO«.

Delavec brez svojega tiska je kakor borilec brez orožja sredi sovražne arene!

mo sedaj cene pri praški borzi, pa pridemo do presenetljivega zaključka, da se prodaja žito v inozemstvu eno tretjino ceneje kakor doma. Taka potrata z žitom v inozemstvu je povsem nenaravna in dokazuje nezmiselnost kapitalistične gospodarske politike. Cene doma morajo ostati visoke za sladkor in žito, da blago lahko tratimo in razmetavamo v inozemstvu. Da morejo inozemci ceno moko in sladkor uživati, morajo čehoslovaški državljanji obe ti dve hrani, zlasti sladkor, plačevati po nesramno visokih cenah. Zdi se, kakor bi hoteli domače prebivalstvo izstradati, da se more produkte čehoslovaškega gospodarstva skoraj podarjati inozemstvu.

Taka politika (dumping) se vodi skoraj po vseh evropskih državah deloma tudi s carinami. Iz domačih oderuških dobičkov dobivajo potem producenti — premije, da lahko izvažajo blago po smešno nizkih cenah v inozemstvo.

Mihail Zoščenko — Iv. Vuk:

Humoristično-satirične zgodbe.

I. Stroji na pohodu.

1. Hudomušnež.

»Halo... ali je tam sodrug Zoščenko?« je vprašal prijeten, mehki glas.

»Da, tukaj je Zoščenko.«

»Dovolite, mi preizkušavam slušalko. Prosim, bodite tako prijazni in nam prečitajte nekaj vrst iz vaših povesti.«

Imel sem neko nujno delo, ki ni trpelo odlaganja. Nisem hotel, da me zadržujejo. Toda vsakor sem tudi vljuden človek. Preizkušavanje slušalk? Nenavaden respekt imam pred vsako novo iznajdbo. Čital sem torej nekaj vrst.

»Izborno,« je rekel prijeten glas. »Hvala. Izborna akustika. In sedaj prosim še nekaj, dovolite. Bodite tako dobri in se postavite v najoddaljenejši kot sobe. In pazljivo poslušajte.«

Položil sem slušalko na mizo in se odstranil za kakšnih deset korakov.

Dve minuti sem stal kakor butec. Nato sem šel k telefonu.

»No, kaj?«

»Nič nisem slišal.«

»Potem se oddaljite, prosim, le pet korakov. Počinite tako, da bo vaše uho v enaki legi s slušalkami.«

Storil sem in počenil.

»No, kaj?«

»Častna beseda, nič ne slišim,« sem odgovoril ves jezen.

»Torej,« je rekel govornik, smejoč se. »Če je tako, odložite slušalko in idite spat.«

Smejal se je v telefon. Veselo, pristrčno, da bi se skoraj zadušil.

Da, bil sem razjarjen. Malo, da nisem pretrgal žice. Pomislite — deset minut me je nekak falot od nekod vlekel za nos in se norčeval. Prisilil me je celo, da sem počenil.

Nato sem se umiril. Zasmel sem se celo. Kaj je bilo? Vse v najlepšem redu. Napisati se da kratka humoreska o tej aktualni temi — »falotje pri telefonu.«

In tako sem iz tega neznanega dogodka zaslužil poštenih dvajset rubljev.

Nič ni tako slabega, da bi ne imelo svoje dobro.

2. Parlophon.

Oh, kakšno spretno ljudstvo so Amerikanci! Koliko imenitnih iznajdb, koliko pravljicnih iznajdb! Pàra, varstveno brivsko rezilo »Gillette«, vrtenje zemlje okrog svoje lastne osi — vse to so iznajdbe in kombinacije Amerikancev, deloma sicer tudi Angležev.

Sedaj, dovolite, človeštvo je že zopet osrečeno: Svet je dobil od teh Amerikancev nov stroj — parlophon.

Mogoče, da so stroj že prej iznašli. Ali nam so ga, razumljivo, poslali šele sedaj.

Splošno ugledni Konstantin Ivanič Derevjaškin je snel prevleko s stroja in ga spoštljivo obrisal s cumjico. In ravno tukaj smo se na lastne oči prepričali, kakšen nenavaden genij ga je iznašel. Resnično: cela kopica vijakov, koles, koleščkov in kombinacij kar mrgoli na stroju.

Ko smo pregledali stroj, je imel vsesplošno priznani sodrug Derevjaškin govor, s katerim se

je s pristrčnimi besedami spominjal Amerikancev ter z nekaterimi stavki očrtal koristi genialne iznajdbe. Nato smo prešli k praktičnemu izkoriščanju iznajdbe.

»Kdo izmed navzočih želi spregovoriti v ta genialni aparat nekaj besed?« je vprašal Konstantin Ivanič.

Oglasil se je spoštovani sodrug Vasilij Tikin. Suh je, velik, plačo prejema po šesti kategoriji; za čezurno delo posebej.

»Prosim, poskusil bi rad.«

Stopil je k stroju ne brez smeha in treme in dolgo mislil, kaj naj pove. Ker pa se ni ničesar domislil, je radi takšne miselne toposti, pošteno užaljen, odstopil.

Nato se je oglasil drugi. Ne da bi dolgo premišljeval, se je zadril v odprti lijak:

»Kaj, ti lakirana opica!«

Takoj je bil pokrov snet, valjar vzet iz stroja in nameščen tja, kamor spada. In? Točno in razločno so slišali vsi zgoraj navedene besede. Sedaj so se začudeni poslušalci drug za drugim gnetli k lijaku in po vrsti drug za drugim govorili vanj stavek ali gesla. Poslušen stroj je sprejemal vse brez obotavljanja.

Zopet je stopil Vasilij Tikin k lijaku — tisti, ki prejema plačo po šesti kategoriji, za čezurna dela pa posebej — in je predlagal, naj vendar nekdo stroj krepko ozmerja.

Vsesplošno ugledni Konstantin Ivanič je sprva sicer zelo energično prepovedal, da bi kdo zmerjal v lijak in je celo udaril z nogo ob tla. Po daljšem obotavljanju pa se je le prisvojil to misel — že radi njene originalnosti. Dal je iz sosedne hiše poklicati nekega bivšega mornarja, znanega pretepača in zmerjača.

(Dalje prihodnjic.)

„Trogirski levi“.

V Trogiru so bili na mestnem obzidju v kamen izklesani reliefi, ki so značili benečanske leve. Ti ne morejo koristiti in ne škodovati ne Italiji ne Jugoslaviji. Ostanke so pač iz benečanske zgodovine, ki pričajo o bivši eksploataciji jugoslovanskih pokrajin in morja po mogočnih, v zlatu se valjajočih benečanskih posvetnih in cerkvenih knezih. Te benečanske grbe (leve) je nekdo ponoči od 1. na 2. decembra poškodoval, ne da bi doslej odkrili storilca, dasi se vrši zasledovanje. Trogirski župan je po tem dogodku dal nesrečne leve shraniti v muzej.

Ta malenkostna, otročja zadeva je zbudila v Italiji silno ogorčenje in izzvala tudi pri nas večinoma študentske demonstracije.

V italijanskem senatu, kjer se, vsaj tako misli navadni državljani, najpametnejši moške, so stavili interpelacijo zaradi »trogirskih dogodkov«. Povedali so, da je bil pri tem tudi en Italijan ubit. Mussolini se je v svojem odgovoru silovito razkoračil in izbral vso svojo govorniško umetnost v svrhu nacionalističnega hujskanja ter poudaril, da dogodek ni slučaj, marveč, da se z jugoslovanske strani dela po določenem načrtu. Mussolini zatrjuje, da protitalijanske akcije v Jugoslaviji niso sad impulza neodgovornih elementov. Mussolini se pritožuje zaradi objavljenih razkritij o italijanski balkanski politiki ter pravi, da so vsi ti dogodki povzročili diplomatsko posredovanje v Beogradu. Trogirski poškodovani levi so po dogodkih postali živ simbol in zanesljiva pričja. Samo neizobraženi ljudje utegnejo z razbijanjem kamnov brisati zgodovino. Vse to je organizirano pod krinko pacifizma in s temno željo, ki ogroža mir.

Kamneni reliefi levov so torej povod za hujskanje in kamneni reliefi levov so napatli ljudem, katerih pamet ne seže dalje kakor do neumnosti. Leve bi že zrušil zob zgodovine, kakor je zrušil oholost benečanskih grofov.

Na vse te ljute napade je jugoslovanski minister za zunanje stvari Bogoljub Jevtić dal Havasovi agenciji kratko pojasnilo, v katerem pravi z ozirom na interpelacijo v italijanskem senatu dne 14. t. m.: 1. da na otoku Krku ni bil ubit noben italijanski državljani, ker je dotičnik umrl naravne smrti, 2. da se zaradi dogodka v Trogiru vodi preiskava, 3. da se ne vrši nikakršno preganjanje italijanskih državljanov »po preciznem načrtu«. Minister kategorično izjavlja, da se za vsak korak proti Italijanom na pritožbo ostro kaznuje krivce. Če bi bila dobra volja na obeh straneh, bi taki incidenti ne povzročali nerazumljivih razburjenj. Jugoslovanska vlada ima edini precizni načrt, da vodi politiko miru in sporazuma s sosedi.

Tako je v bistvu izjavil minister za zunanje stvari.

Ni še ugotovljeno, kdo je pokvaril trogirskie leve. Zgodilo se je to ponoči. Čin je lahko popolnoma individualen, lahko pa so to storili agenti provokaterji. Vsekakor je zadeva nejasna, toda da se šovinistična propaganda še bolj pospešuje, navaja naše časopisje vsemoogoče dogodke, ki so ali resnični ali pa ne, in ki zastrujejo razmere. Za zunanjo politiko je odgovoren minister, odgovorna sta narodna skupščina in senat. Tam naj se ta vprašanja rešujejo javno v prilog miru in sporazuma. Cesta bi za vojno in sovražno razpoloženje med narodi ne smela nikdar govoriti, marveč le za — sporazum in mir.

Zunanji minister ne soglašja z incidenti. Iz tega sledi, da se mora zaježiti šovinistična propaganda in enaka vzgoja, ker je popolnoma nenaravno in nezmyselno, zahtevati, da naj narodi ostanejo med seboj še dalje kot pes in mačka, ko razvoj in ustroj človeške družbe danes kategorično zahteva najožje sodelovanje med državami in narodi.

Politika sporazuma in miru je edina na mestu.

Doma in po svetu.

Novoletna »nagrada« ali trinajsta plača. Prav mnogo podjetij plačuje svojim nameščencem takozvano novoletno »nagrado« ali trinajsto plačo. Ta »nagrada« je del plače in je prav in pošteno, če se izplačuje tudi ta del plače, kjer je uveden in se obenem podjetje dobro rentira. V večji industriji v dravski banovini je ta običaj že uveden morda dve desetletji. Zgodilo se je pa te dni, da je obrat kratkomalo rekel, da dobi »nagrado« samo tisti, ki ima toliko in toliko plače, vsi drugi pa ne. Tako je podjetje z lepim izgovorom »socialne čutečnosti« prihranilo večino »nagrada« zase. — Tudi to je način, kako se fundira sistem današnjega gospodarstva. Ti, delavec, imaš dovolj; daj meni, da bom »gospodarsko« bolj močan!

Novi bankovci po 1000 Din. S 1. januarjem 1933 prične Narodna banka zamenjavati sedanje 1000-dinarske bankovce. Novi bankovci imajo datum 1. december 1931. Stari novci ostanejo v prometu do preklica.

42.146 upepeljitev mrličev na Češkem. Čehoslovaška republika je znana kot napredna država. Med Čehoslovaki pa ni doma samo resnična demokracija, ampak so tudi sicer napredni v dejanjih, ne samo z jezikom. Tako se tudi ideja upepeljevanja mrličev, ki je res napredna in pametna, vedno bolj širi po Čehoslovaki. Doslej imajo že 11 krematorijev, to je poslopj pri pokopališčih, kjer se upepeljujejo mrliči, namesto da bi jih pokopavali v zemljo in jih na ta način izročali dolgoletnemu, nehigijeničnemu razkrajanju. Samo letos je bilo v 11 mesecih, od januarja do decembra, izvršenih v teh 11 krematorijih 4916 upepeljitev, od tega samo v Pragi 2287, ki v tem oziru prednjači pred drugimi mesti. Nadalje je bilo upepeljenih v Reichenbergu 510 mrličev, v Brücksu 446, Pardubicah 435, Brnu 379, Plznu 318, Moravski Ostravi 296, ostali v Nimbргу, Olomoucu in Čeških Budjevicah. Od prevrata naprej, ko so začeli poslovati ti krematoriji, beležijo skupno 42.146 upepeljitev. — V Sloveniji imamo doslej podobno organizacijo le v Mariboru, kjer je bilo lani ustanovljeno društvo »Ogenj« za upepeljevanje mrličev in že tudi izvršuje to upepeljevanje v zvezi z gradskim društvom »Flamme«, ki je letos otvorilo v Gradcu izredno veličasten krematorij. Kdor hoče res z duhom časa naprej, in je v resnici napreden, naj se vpiše v društvo »Ogenj«. Bližje informacije dobite, če se obrnete pisмено na naslov: »Društvo Ogenj«, Maribor, Koroščeva ul. 8.

Tudi Venizelos je šel v Rim. Bivši predsednik grške vlade Venizelos pojde v Italijo, da prouči Mussolinijev sistem vladanja.

Med Avstrijo, Čehoslovaki in Švico je v svrhu olajšanja tujkega prometa bil dosežen sporazum, po katerem smejo potniki vzeti seboj čez mejo do 500 mark vrednosti, vendar ne ves znesek v gotovini, ampak del tega v potnih kreditnih papirjih, hotelskih nakaznicah in podobnem.

Predzren podvig je izvršil nek 26 letni brezposelni na Dunaju v Ottakringu. Pri belem dnevu je mimogrede s pestjo udaril po izložbenem oknu nekega draguljarja, hitro zagrabil kolikor je mogel z eno roko odnesti in zbežal. Pasanti in policija so vprizorili za njim divjo gonjo in so ga končno tudi ujeli. V roki je še držal osem briljantnih prstanov.

Kdaj se sestane nemški državni zbor? V sredo, dne 4. januarja, se sestane starostni svet nemškega državnega zbora, ki utegne komunističnemu predlogu ustreči, da se državni zbor skliče v pondeljek, dne 9. ali v sredo, dne 10. januarja. Jako verjetno pa je, da bo državni zbor sklican šele po 15. januarju, ker se hočejo stranke pripraviti na sejo. Sklicanje državnega zbora zahtevajo tudi socialni demokrati.

Zadolženi Berlin. Celotni dolgovi nemškega glavnega mesta Berlina znašajo 1225 milijonov mark (to je okoli 16 milijard dinarjev).

Odkrit razkol med nacionalnimi socialisti v Nemčiji se je pokazal radi osebnih nasprotij med obema voditeljema, Hitlerjem in Strasserjem. Pristaši, nezadovoljni z vodstvom, baje kar trumoma zapuščajo stranko. Ker ji tudi težka industrija ne daje več podpor, se nahaja stranka v težkem finančnem položaju. Eventuelne volitve v tem času bi bile za narodne socialiste prava katastrofa. Javno se bo razkol zla-

sti pokazal pri otvoritvi državnega zbora v januarju. Kancler Schleicher hoče vse to izkoristiti, in hoče sedanji državni zbor razpustiti in razpisati nove volitve, ki bi z nacionalno-socialistično nevarnostjo popolnoma likvidirale.

Duhovnik izgnan iz Belgije. Kaplanu Gillesu v Cenpenu je bil kar v spovednico dostavljen dekret, da mora nemudoma zapustiti belgijsko ozemlje. Vzroka se uradno ne navaja, domnevajo pa, da se je moral najbrž pregrešiti nad svojimi gojenci kot predsednik največje belgijske mladinske organizacije, katoliške mladinske zveze.

Pacifistična liga za zaščito človeških pravic ima te dni v Parizu svoj 31. mednarodni kongres. Nemške pacifiste zastopa prof. Gumbel iz Heideberga.

Herriot zopet lijonski župan. — Francoski min. predsednik Eduard Herriot, ki je nedavno odstopil, je zopet zasedel lijonski županski stol.

Deficit vsepovsod. Francija ima v državnem proračunu za prihodnje leto 17 milijard frankov primanjkljaja, ki ga bo z novimi davki in z redukcijo izdatkov za vojsko skušala uravnovesiti. Belgija ima dve in pol milijarde frankov primanjkljaja. Italija je bila primorana razpisati notranje posojilo v znesku 100 milijonov lir na devet let. In tako dalje vsepovsod.

Papežev poziv ni nič zalegal. Papež je pred prazniki poslal vladam Bolivije in Paragvaja poziv, naj bi vsaj čez praznike sklenili premirje in ne omadeževali Božiča s prelivanjem krvi. Obe vladi sta sicer to obljubili, ali kakor povedo zadnja poročila, sta se obe armadi ravno na sveti večer zopet spopadli, ker je vsaka bila mnenja, da se nasprotnik napada ne bo nadejal. Iz tega zopet sledi, da je brez vsake koristi, boriti se s sentimentalnostjo proti današnjim realnim silam.

Bomba je eksplodirala v cerkvi na božič v neki vasi blizu Ovieda v Španiji. Več oseb je bilo ranjenih. Za storilci ni sledu.

Ameriška finančna modrost. Predsednik finančne komisije reprezentančne zbornice v Zedinjenih državah Collier je izjavil, da je edino sredstvo, da se zopet vpostavi proračunsko ravnotežje v Zedinjenih državah, uvedba davkov. — Amerika lahko uvaja davke, ker je bogata in če obdavči kapital. V Evropi pa imamo mnogo držav, ki so zadolžene in ki morajo plačevati oderuške dolgove. V teh državah bi bilo nekaj uspeha, če bi se poiskalo prave vire, toda obdavčujejo se večinoma neimoviti sloji. Odtod tudi prihaja, da so davki sukcesivno vsako leto manjši, čeprav so proračuni uravnoteženi. Izčrpanost je namreč tako velika, da predpisanih davkov ni mogoče izterjati.

Rudniška nesreča v Ameriki. Na sveti večer je nastala v premogovniku Decatur v državi Illinois (Zed. drž.) eksplozija podzemskih plinov in zasula 52 rudarjev v rovu v globini 200 metrov. Ob nesreči ni bilo nič upanja, da bi ponesrečence mogli rešiti pred smrtjo.

V Argentini zopet pustošijo kobalice. 40 odstotkov bombažev, tobačne in koruzne žetve je uničenih. Več farmarjev je, ko so videli ves svoj trud uničen, izvršilo samomor.

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili poštne položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanu, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si poštne položnice shranijo in jih uporabijo prihodnjic. — Uprava.

Alli si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Vsaj enega novega naročnika

bom pridobil vsak teden za

„Delavsko Politiko“

To mora biti trden sklep vsakega zaupnika, vsakega zavednega proletarca v letu 1933.

Sodrug! Ako boš to izvršil, uspehi ne bodo izostali!

Naši v Franciji.

Fr. M., dne 10. 12. 1932.

Čeprav se izgarani proletarski roki malo poda, če stopi s peresom pred javnost, pa vseeno sem se oju-načil, ker vem, da bodo moje vrstice čitali proletarci, torej meni enaki.

Čujem vas, dragi sotrpini, kako me vprašujete, kako se nam godi v demokratični republiki Franciji, a odgovor je kratek:

Kriza.

Kapitalizem tudi v demokratični Franciji ni nič bolj demokratičen kot drugod, saj njegovo geslo je povsod enako: izkoriščajmo delavca, da bomo imeli čim več dobička.

Če se mu pa to v Franciji ne posreči v toliki meri kot recimo pri vas v domovini, je pa zasluga nas delavcev samih, ker smo v veliki večini organizirani v svobodni strokovni organizaciji. (Confédération générale du travail.)

Zatorej sotrpini, rojaki, agitirajmo skupno, čeprav nas ločijo geografske meje držav, katere nam pa ne smejo biti ovira, ker imamo skupni cilj.

Da bomo pa to lažje dosegli, nam je izobrazba predpogoj in priložnost zato vam tudi v Jugoslaviji ne manjka, samo malo dobre volje je potreba.

Vzemimo recimo »Cankarjevo družbo«. Odkar družba obstoja, sem njen član ter sem poagital tudi med svojimi rojaki, čeprav smo jako redko posejani. Reči moram, da moj trud ni bil zastonj in vsi smo jako zadovoljni s knjigami, saj ravno v knjigah je izobrazba.

Potem imate tudi pravi delavski časopis »Delavsko Politiko«.

Vem, da vsak delavec vsaj petkrat mesečno kupi en časopis, in sicer zato, da si zavije svojo borno malico, ko gre na šiht. Seveda si kupi meščanskega, ker je bolj obsežen ter mu več zaleže.

Torej rekli smo 5 meščanskih časopisov po 2 Din je 10 Din. Saj za 10 Din pa dobite tudi »Delavsko Politiko« skozi ves mesec po dvakrat tedensko. Ona vas sproti informira o vseh važnejših delavskih vprašanjih. Torej tudi to spada k izobrazbi. Nadalje imate strokovni list »Delavec«, kakor tudi brezplačna predavanja in strokovne tečaje, katere prireja Strokovna komisija skupno s kulturno zvezo »Svoboda«, potem mesečnik »Svoboda«, kateri je istotako nad vse zanimiv in poučen. Ne smem pozabiti na Delavski žepni koledar, kateri je tako skrbno urejen, da je prav za vsakega kaj poučnega v njem.

Morda mi bo kdo ugovarjal, češ, nam to ne nese, kar je v marsikaterem slučaju tudi res, pa kar eden sam ne zmore, lahko storita dva skupaj. Saj časopis ostane cel, čeprav ga bereta dva. Saj tudi pri nas nimamo z rožicami posuto, ker delamo samo po 16 do 20 dni na mesec. Zaslužim povprečno 700 do 800 frankov mesečno, pa vseeno mi mora ostati še za zgoraj omenjene knjige in časopise (razen lista »Svoboda«, katerega dobim od nekega sodruga), organizacijo in francoski časopis.

H koncu Vam želim v imenu več sodrugov v Franciji vesel božič in srečno novo leto 1933.

L. Edi.

Maribor.

Mariborski „Večernik“ proti Židom.

Ta teden je objavil mariborski »Večernik Jutra« uvodnik, v katerem je v izveščku ponatisnil članek ljubljanskega nacionalističnega lista »Pohod« o utrjevanju židovstva v Jugoslaviji, zlasti pa v Sloveniji. Članek se med drugim zaganja tudi v socialdemokrate, ki baje na Dunaju podpirajo žide ter povdarja zlasti pogubno širjenje židovstva v Mariboru, ki je baje prišlo sem s starimi tekstilnimi stroji, ter se okorišča pri tekstilnih tovarnah z našo carinsko zaščito.

Na članek moramo, v kolikor zadeva nas, odločno, a stvarno kratko reagirati.

Predvsem ugotavljamo, da je »Večernik« prav dolgo, leta in leta potreboval, preden je čutil potrebo, opozoriti na delovanje mariborskih tekstilnih tovarnarjev in še tega ni storil iz lastne iniciative, temveč šele na pobudo ljubljanskega lista »Pohod«. Ko pa smo mi teden za tednom objavljali konkretno kričeče slučaje izrabljanja našega delavstva po nekaterih tujih tekstilnih magnetih, ko smo prirejali celo predavanja o eksploatairanju delavstva po tekstilnih tovarnarjih, »Večernik« nikdar ni čutil potrebe, da bi o tem karkoli, le besedico poročal. Nasprotno, baš »Večernik« je bil med tistimi številnimi mariborskimi in ljubljanskimi listi, ki je ponovno objavljali in proslavljal vest, da je kak teh tekstilnih tovarnarjev daroval za pomožno akcijo, n. pr. nedavno o tovarni »Doctor in drug«, ki je last dr. Arnošta Zuckerja z Dunaja. Mi smo edini, kot ob sebi umljivo, ignorirali to gesto tekstilnega milijonarja, ker smo se pač zavedali, da je to le drobtina milijonkih dobičkov, ki jih je ta tovarnar izvlekel tekom kratkih let iz našega narodnega premoženja vsled nenaravno nizkih mezd zaposlenega delavstva, na-

ših državljanov, in pa vsled sijajne carinske zaščite.

Toda vse to ni glavno. »Večernik« socialne strani, ki je najvažnejša, pri tem vprašanju tekstilnih tovarnarjev sploh ne omenja. Njemu je najvažnejše židovstvo. Mi pa pravimo, da ni merodajna rasna ali verska stran tekstilnih tovarnarjev, ker nam je žal predobro znano, da naše delavstvo na prav enak način izrabljajo tudi drugi tekstilni tovarnarji, ki niso ravno židi, so pa celo častne izjeme — na obeh straneh.

A najznačilnejše za »Večernik« in »Pohod« ter vse, ki stojijo za tema listoma, izdajatelj in somišljeniki, pa je dejstvo, da so prišli vsi tekstilni tovarnarji, ki jih omenja »Večernik«, v Maribor in tukaj dosegli obrtne pravice, stavbna dovoljenja itd., potom vlog slovenskih advokatov, najodličnejših reprezentantov v naprednem in katoliškem taboru, čeprav so vsi ti tovarnarji po nacionalnosti Nemci.

Značilno je, da noben teh nemško-tekstilnih tovarnarjev, po »Večerniku« »židovskih« nima za zastopnika kakega nemškega advokata, ki jih je v Mariboru tudi precej, ampak zastopata prav brez izjeme vse te tekstilne tovarnarje edino dva slovenska odvetnika, t. j. bivši župan dr. Alojzij Juvan in sedanj župan dr. Franjo Lipold, tudi v delavskih tožbah na mezde, odpovedi, nadure itd. Eden teh je celo družabnik takega tekstilnega tovarnarja in je baš njemu uspešno, da je dosegel po prevratu celo jugoslovansko državljanstvo za tega tekstilnega tovarnarja!

Mislimo, da smo s tem povedali več kot dovolj in je sedaj naloga »Večernika«, da zadevo razčiščuje naprej!

Za šolsko deca kumuite le pri nas na Slomškovem trgu št. 6, trgovina Ljvanske tiskarne d. d.

Trbovlje.

Nesreča. V petek, dne 23. t. m. je na vzhodnem okrožju ponesrečil rudar Zavrl Milan. Bil je zaposlen pri spajanju vozličkov. Spojka pa je bila prekratka, vsled tega jih ni mogel spojiti tako hitro, kakor je pač danes vsled vedno večjega priganjanja običaj. Še preden je bil Zavrl s svojim delom gotov, je vlak potegnil, on se pa vsled ozke proge ni imel kam umakniti in so ga vozički popolnoma zmečkali, tako, da je malo upanja, da bi okrevljal. Odposlan je bil takoj v bolnico v Ljubljano.

Dramska predstava. V nedeljo, dne 1. januarja priredi dram. odsek »Svobode« gledališko predstavo »On in njegova sestra«, v dvorani Del. doma s pričetkom ob 4. uri popoldne. Vabljeni vsi, kateri se hočejo enkrat pošteno zabavati. Predprodaja vstopnic v trgovini Del. doma in na dan predstave pri blagajni.

Silvestrov večer. V soboto, dne 31. t. m. priredi »Zveza rudarjev Jugoslavije« v dvorani Del. doma običajni Silvestrov večer. Vabljeni vsi!

Hrastnik.

Silvestrov večer priredi Svoboda I. z lepim sporedom: nastopil bo pevski zbor, dramski odsek z igro »Zaklad«, burka v I. dejanju, in malčki s številnimi deklamacijami in recitacijami. — Sodeluje šramelgodba; ples, šaljiva pošta itd. Vstopnina Din 3.— za osebo. Začetek ob 7. uri zvečer. Sodrugi in sodružice, posetite to našo prireditev. — **Na novega leta dan** pa nastopijo naši malčki z veselo igro v 4. dejanjih »Lola«, spisal J. Ribičič. Sodrugi in sodružice, kakor vedno, napolnite tudi tokrat dvorano. — Odbor.

Jesenice.

Požar v KID. Na božični večer, v soboto, dne 24. t. m., okrog šeste ure, je začela vznemirjati Jesenice, ki so se pripravljale na praznovanje zimskega sončnega preokreta v obliki katoliškega Božiča, parna sirena tovarne KID, ki ob tem času vedno naznanja požar. Ali megla je pokrivala dolino in ljudje, ki so odpirali okna in gledali, kje bi bil požar, so jih z začudenjem zaprli, ker ni bilo videti prav ničesar. Ljudje so se že malo umirili, ko se je po pol uri oglasila sirena znova in z večkratnimi klici javljala, da je nevarnost velika in naj pridejo požarne brambre še iz večje dalje kakor so že prišle. Zdej se je videl pa že tudi plamen, ki je prihajal iz nekakšne sredine tovarne, tam za glavnim vhomom v tovarno nasproti Delavskemu domu na Savi. Gorela je mizarna KID, ki je večinoma tudi pogorela. Zlasti je pogorela zaloga v tej mizarni, ki je sestojala iz modelov za livarne, iz firneža, barv itd. V nevarnosti je bilo več sosednjih oddelkov, zlasti pa bi lahko zavrla delo v tovarni ev. poškodba električnega kabla tovarniške električne napeljava iz Zasipa in Radovne, ki gre skozi drugi del tega poslopja. Zaradi tega je bila glavna skrb vsega reševalnega dela osredotočena na ta kabel in posrečilo se je gasilcem rešiti ga. Požar starega poslopja mizarne, zlasti pa inventarja v njej, je povzročil precejšnjo škodo, ki pa je krita z zavarovalnino. Na licu mesta je delovalo več požarnih bramb, ki so po 10 do 12 ceveh metale vodo na goreče poslopje. Vzrok požara še ni znan. Najbrž bo to kak kratek stik ali kaj sličnega. Pri reševanju in gašenju sta se dva gasilca lahko

poškodovala. Druge večje nesreče ni bilo. Mizarska delavnica je bila nad 50 metrov dolga in okoli 10 metrov široka. Dogodek ni le za tovarno neugoden, marveč tudi za del jeseniškega delavstva. Delavnica je imela veliko zalogo lesa, stroje, nad sto lesenih strojnih modelov in vse je zgorelo poleg vsega drugega orodja. Tovarniške objekte sicer stražijo čuvaji, tako, da je neverjetno, da bi bil kdo ogenj podtaknil. Po vsej verjetnosti je nastal požar zaradi kratkega stika elektrike ali zaradi slabe napeljava plina. Delavnica je bila zgrajena obnem s tovarno pred kakimi 35. leti. Gasilci so storili, kar so mogli, vendar je škoda velika.

Dva graničarja med seboj. Na jugoslovansko-avstrijski meji nad Javornikom, v takozvanih javorniških Rovtah, je nastanjena četa graničarjev, ki pač pazijo na obmejni promet. Med graničarji je bil tudi neki prostak, ki je pa na straži prav često zaspal. To je njegov predpostavljeno že večkrat opazil, pa mu je odpustil. Ko pa se je to zgodilo zopet v petek, dne 16. t. m., mu je predpostavljeni zagrozil, da ga bo naznanil. Kmalu nato je predpostavljeni odšel, prostak pa je bil izmenjan. Spodaj, kjer imajo graničarji svojo postajo, je kmalu nato napadel oni prostak svojega predpostavljenega in ga s tremi revolverskimi strelji smrtno ranil, tako da je ranjenec umrl že na poti v bolnico. Ko so potem iskali morilca, so istega našli na Počivališču, nedaleč od vodovodnih napeljav KID tudi mrtvega. Ta se je usmrtil z ročno granato, ki ga je raztrgala in usmrtila na mestu. Ta graničarska tragedija je na ljudi prav neugodno vplivala. Obadva mrtvega sta bila po rodu Srba.

Izpopolnitev zadržnega zvočnega kina »Radio« na Jesenicah. Pri Jelenu oz. v sedanjem »Delavskem domu« na Savi-Jesenicah je bil že pred 15 in več leti kino. Okrog leta 1920 je prišel ta kino v napol zadržno last in po nekaj letih je postal povsem lastnina Stavbne in gostilniške zadruga »Delavski dom« na Savi, sedanje Splošne gospodarske in konzumne zadruga za Gorenjsko. Leta 1927. se je kino »Radio« preselil iz velike dvorane v Delavskemu domu v lastno zadržno poslopje poleg doma, ki je prav okusno napravljeno. Leta 1930. je ta zadržni kino dobil zvočno aparaturo po sistemu glasbe na igle in pred 14. dnevi je bila pa instalirana k tej aparaturo najnovejša in najmodernejša aparaturo po sistemu svetlobnega glasu oz. zvoka. Zdej bo kino uprizarjal lahko vse moderne in najmoderneše filme in za božič je bil igran prvi film na to novo aparaturo. Jeseničani so zelo veseli te izpopolnitve, ker je zadržni kino »Radio« edini kino sploh, in bodo dokazali to s svojim obiskom, zlasti, ker naša delavska zadruga ni — kljub vsem izdatkom za to novo aparaturo — prav nič povišala cene vstopnic. Predstave so redno vsako soboto ob 8. uri zvečer in vsako nedeljo ob 3., 5. in 8. uri popoldne. Prav tako vsak praznik in dan pred praznikom. Za Silvestrovo in Novo leto je na sporedu velfilm »Don Juan garnizije«, ki bo gotovo vzbudil obilo zanimanja.

Širite naš list!

Ptuj.

Pomožna akcija. Tukajšnja občina je izročila odboru pom. akcije za brezposelne znesek Din 860.—, kateri se je razdelil po 50 in 100 Din med najpotrebnejše. V interesu vsakega brezposelnega je, da se takoj prijavi. Naši zastopniki bodo poskrbeli, da se bo napravilo za vsakega, kar je le mogoče. Spomenico, ki smo jo predložili, objavimo prihodnjič.

Svobodaši in vsi, ki jim je na srcu napredek in izobrazba delavstva, naj se udeležujejo redno naših predavanj, ki se bodo vršila vsak četrtek v novih društvenih prostorih.

SPORED PROSVETNEGA DELA SEZONE 1932—1933.

JANUAR:

5. jan. 1933: »Postanek človeka in razvoj sveta« (skioptično predavanje).

10. jan. 1933: Skupno čitanje Marksovega »Kapitala« (marksistični seminar).

skozi štiri mesece 1% svojih mesečnih prejemkov za pomožno akcijo.

V prid pomožni akciji priredijo mariborski sportni klubi na novega leta dan nogometne tekme, ki se bodo vršile na sportnem prostoru SK »Maribora«. Čisti dobiček je namenjen v prid pomožni akciji.

Mestni upravni odbor je minuli petek na svoji seji pričel razpravljati o vprašanju zgraditve nove tržnice na prostoru ob Bergovi hiši.

Radi tihotapstva sta bila te dni obsojena od mariborske carinske oblasti dva avstrijska posestnika, in sicer vsak na 30.000 Din ali pa 9 mesecev zapora. Obsojenca sta se odločila za zaporno kazen.

Novo varnostno signalno napravo za železniška križišča je izumil Mariborčan g. Franjo Čoš. Minuli četrtek je imenovani demonstriral svoj izum pred komisijo strokovnjakov.

Radi poskušene tatvine rib pa je bil pred tukajšnjim sodiščem obsojen Štefan Pajtlar na en mesec strogega zapora in izgubo častnih pravic za dobo dveh let. Temu bržčas ribe ne bodo več dišale.

Nezgoda. Minuli pondeljek se je pri opravljanju svoje službe težko ponesrečil kurjač Franc Markovič, uslužbenec v tekstilni tovarni Hutter. Ponesrečeni se zdravi v splošni bolnici.

Mestni avtobusni promet. V soboto, dne 31. t. m., vozi ob 14. uri mestni avtobus na Reko. — V nedeljo, dne 1. januarja, pa ob 17. uri iz Reke v Maribor. Cena za eno smer vožnje Din 10.—.

Mariborsko gledališče.

V soboto, dne 31. dec., ob 21. uri: »Pri belem konjičku«; v nedeljo, dne 1. januarja, ob 15. uri: »Friderika«, znižane cene, ob 20. uri »Viktorija in njen huzar«, gostuje g. Peter Burja.

Premijera »Nevihite«, pretresljiva drama ruskega pisatelja Ostrovskega, bo v začetku prihodnjega tedna. Režijo vodi g. J. Kovič. — V režiji g. Bachmana pa se pripravljata otroška predstava »Maksa in Morica«.

Silvestrov večer. Pevski odsek pekov priredi dne 31. t. m. Silvestrov večer, ki se bo vršil v Gambričnovi dvorani. Na sporedu so pevske točke, nastopi komikov, srčna loterija, ples itd. Igra godba »Glasbenega društva železniških delavcev in uslužbencev«. Vstopnina Din 10.—. Prijatelji pekov dobrodošli!

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

Kam z barakarji? Kakor znano, se je mestna občina mariborska odločila, da bo nastanila prebivalce barake v Kraljeviča Marka ul. v starih popravljenih vagonih, za katere je zaprosila pri tukajšnji delavnici drž. žel. V celoti bi bilo potrebno najmanj 35 vagonov, da bi se baraka mogla izprazniti. Radi dodelitve teh vagonov mestni občini, je moral župan v Beogradu osebno intervenirati pri ministrstvu. Med tem je mestni gradbeni utad pripravil načrte za postavitve vagonarske kolonije v gramozni jami na Teznu. — Ko so bile končno priprave v polnem teku in je neko časopisje že dalo duška svojemu veselju, da se je končno mestni upravi posrečilo rešiti težavni problem barakarske mizerije, se je izkazalo, da so bile vse nade preurnjene. Dejstvo je, da je v tukajšnji železniški delavnici na razpolago največ 13 vagonov namesto zaprosenih 35, in da bo polomija popolna, se je sedaj oglasila tudi še tezenska občina, ki izjavlja, da se na njenem ozemlju ne bo smelo postaviti vagonске nasebine, ker je tudi ni nihče vprašal za dovoljenje. Tak je torej položaj. Vse to nam nazorno prikazuje, s kakšno brezglavostjo se je v tem vprašanju postopalo. Danes pa stoji občina tam, kjer je stala pred več meseci, ko se je o tem začelo razpravljati. Tedaj se je govorilo o tem, da bodo barakarji še pred zimo prišli na suho in na toplo. Sedaj so pa vsi ti načrti popadali eden za drugim v vodi. Na tak način se takih problemov ne rešuje. Gotovo najznačilnejše pri celi stvari pa je to, da je hotela občina postaviti vagonsko nasebino kar na območju tuje občine, ne da bi bila le-to sploh vprašala za dovoljenje! To je, milo rečeno, naravnost nepojmljivo in nepustljivo! Občinska uprava se sedaj peča z mislijo, razpostaviti tisti ducat vagonov okoli barake v Kralja Markoviča ul., da bi se na ta način barako skrilo za vagon. Zopet nov kolosalen načrt! Barakarji se torej lahko pripravijo na prezimovanje in prezebanje v dosedanji podrtiji!

Hijene. Te dni so svoji opazili, da je neki individij zopet oskrnil grob brezkonfesionalnega otroka B. P. na pokopališču v Studencih. Že pred meseci so bile na grobu nasejane cvetlice izruvane, namesto teh pa je nek podlež vsadil na grob krompir, sedaj pa je s silo odstranil nagrobni napis z znakom svobodomiselstva — mačeho. Kako podel mora biti vendar tak vernik, kateremu je v njegovi verski nestrpnosti na poti celo grob nedolžnega brezkonfesionalnega otroka. Žival bi brščas takšnega dejanja ne bila zmožna. Želeti bi bilo, da se krivca čimpreje izslediti ter eksemplarično kaznuje, zato je dolžnost vsakogar, da pri tem pomaga. Verodostojni podatki, ki bi služili za izsleditev krivca, se naj prijavi na uredništvu našega lista ali pa direktno pri orožniški postaji v Studencih.

Za pomožno akcijo. Uslužbenci mestne občine so sklenili prispevati

Najfinejši rum

Brandy

Pristna slivovka

ter vse vrste likerjev itd. na debelo in na drobno

JAKOB PERHAVEC

tvornica likerjev, desertnih vin in sirupa

MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 9. / TELEFON 25-80

12. jan. 1933: »Zgodovina velikih kmečkih bojev« (skioptično predavanje).

14. jan. 1933: Strokovni tečaj za delavske funkcionarje.

17. jan. 1933: Skupno čitanje Marksovega »Kapitala« (marksistični seminar).

19. jan. 1933: »Telesna kultura in delavski sport« (skioptično predavanje).

21. jan. 1933: Strokovni tečaj za delavske funkcionarje.

24. jan. 1933: Skupno čitanje Marksovega »Kapitala« (marksistični seminar).

26. jan. 1933: »Spolno vprašanje mladine« (skioptično predavanje).

31. jan. 1933: Skupno čitanje Marksovega »Kapitala« (marksistični seminar).

Poštenost v današnji trgovini... »The Link«, časopis za mednarodno informacijsko službo angleške Velenakupne družbe konzumnih društev, je iz nekega dnevnika ponatisnil to-le poročilo: »Včeraj sem kupil dva kilograma kave in sem našel doma, da je bilo v zavitku med kavo četrt kilograma koruze. Če mi trgovec, v čigar trgovini sem to kavo kupil, ne pošlje takoj še četrt kilograma kave, bom njegovo ime objavil v časopisu.« — Še tekom istega dne je poslalo temu kupcu deset trgovcev

iz raznih krajev mesta po četrt kilograma kave.

Zalog.

Tukajšnja podružnica »Svobode« priredi dne 31. decembra 1932 silvestrovanje v vseh prostorih gostilne C. Požara v Zalogu s pestrim sporedom: vprizorilo se bo več burk in šaljevih prizorov, opolnoči alegorija, tako da bo za posetnike dovolj razvedrila in zabave. Med pavzami bo igral tamburaški zbor. Zato nikar ne zamudite prilike. — 8. januarja 1933 pa bo dramatični odsek vprizoril istotam Etbin Kristanovo socialno dramo v 3. dejanjih »Zvestoba«. Drama nudi lepo sliko iz delavskega življenja in bo gotovo napravila na vse gledalce globok vtis, posebno sedaj, ko je izkoriščanje s strani pod-

jetnikov doseglo svoj višek. Na svilenje na obeh omenjenih prireditvah!

Silvestrov večer Svobode v Ljubljani se vrši v veliki dvorani Delav-

ske zbornice. Začetek ob 20. uri. Za pester spored preskrbljeno. Vabimo vse sodruge in sodružice, da se udeležijo.

S. K. Svoboda Ljubljana.

Tovarna vinskega in spiritnega kiša

I. Kušar

Vič pri Ljubljani

Prodaja na drobno in debelo!

Podpisana si štejeva v dolžnost, zahvaliti se vsem cenj. gostom, ki so najino kavarno doslej posečali, ter jim želiva

veselo in srečno novo leto

Priporoča se še za nadaljni obisk z velespoštovanjem

Franc in Marija Arh, kavarna, Javornik

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih.

Tivar obleke

Lastna izdelava blaga in podloge nam omogočuje nuditi

TIVAR OBLEKE

za gospode, dečke in otroke najboljše kakovosti do najnižjih cenah!

CENA OBLEK ZA GOSPODE	Din 190—, 240— do 750—;
ZA DEČKE:	Din 200— do 330—;
GAMBETA OD 11 DO 14 LET:	Din 210— do 270—;
MORNARSKA OBLEKA OD 3 DO 10 LET:	Din 130— do 150—;
OBLEKA ZA OTROKE OD 3 DO 10 LET:	Din 110— do 270—;
RAGLAN:	Din 320— do 650—;
HLAČE:	Din 90— do 180—.

Vrsta
Tek. štev.
Prodajna cena
Din
Prodajna cena
50
Pazite na gornjo ceno

Obiščite naše prodajalce v Mariboru:

Jakob Lah, Glavni trg 2
in Veletrgovina

H. J. Turad, Aleksandrova c. 7
pa se bode uverili o resničnosti naših navedb.
Prost ogled, ne da bi se sililo k nakupu!
Pazite na zaščitni znak in tovarniško ceno!
Pazite se pred ponaredbami!

Srečno in veselo Novo leto

žele cenjenim odjemalcem, naročnikom
kakor tudi vsem znancem sledeče tvrdke:

JAKOB LAH modna trgovina in konfekcija Glavni trg 2 Maribor	FRANC FILIPIČ pečar Mlinska ulica 31 Maribor	JAKOB PERHAVEC tovarna likerjev, desertnih vin in sirupa Gosposka ulica 9 Maribor
MARKO ROSNER veletrgovina z manufakturnim blagom Slovenska ul. 13 Maribor	JOSIP ŠINIGOJ delikatesna trgovina Aleksandrova c. 18 Maribor	FRANJO MAJER manufakturna trgovina Glavni trg Maribor
ADOLF BERNHARD I. mariborska mlekarina Aleksandrova c. 51 Maribor	JOSIP KARNICNIK tovarniška zaloga perila Glavni trg 11 Maribor	PRODUKTIVNA ZADRUGA KROJAČEV r. z. z o. z. Ruška cesta 5 Maribor
MARIJA LIGOFSKY trgovina z mešanim blagom Državna cesta 24 Maribor	IVAN PEČAR fotomanufaktura in parfumerija Gosposka ul. 11 Maribor	FRANC KORMANN trgovina z galanterijskim blagom Gosposka ulica 3 Maribor
MAKS PUCHER modna trgovina, perilo, pletenine itd. Gosposka ulica 19 Maribor	ANTON PAŠ modna trgovina Slovenska ul. 4 Maribor	FELIKS SKRABL manufakturna trgovina Gosposka ulica 11 Maribor
ANDREJ HALBWIDL hotel »Stara pivovarna« Jurčičeva ulica Maribor	SREČKO PIHLAR trgovina z manufakturno Gosposka ul. 5 Maribor	PUGEL & ROSSMANN veletrgovina z vinom Trg Svobode 3 Maribor
MARIJA JAHN modistinja Stolna ulica 2 Maribor	EKSPORTNA HIŠA »LUNA« lastnik A. Pristernik Aleksandrova c. 19 Maribor	PAVEL HERIČKO lončar in izdelovatelj peči Tattenbachova ul. 6 Maribor

Srečno in veselo Novo leto

žele cenjenim odjemalcem, naročnikom
kakor tudi vsem znancem sledeče tvrdke:

<p>Pivovarna in žganjarna Jos. Tscheligi Koroška c. 2 Maribor</p>	<p>FERDINAND TROFENIK mesarija Aleksandrova 60 Studenci Kralja Petra c. 49</p>	<p>FRANJO ŠOPAR deželni pridelki Hrastnik</p>
<p>FRANC REICHER modni atelje Tržaška cesta 18 Maribor</p>	<p>FRANC ZEMLJIČ hotel in restavracija »Pri orlu« Grajski trg Maribor</p>	<p>MILOŠ HERZOG avtopodjetje Hrastnik</p>
<p>JULIO MEINL uvoz kave in čaja Gosposka ul. 7 Kralja Petra cesta Panonska ul. 3 Maribor Celje Ptuj</p>	<p>LJUDSKA TISKARNA V MARIBORU želi vsem čitateljem in naročnikom tega lista <i>lepše Novo leto 1933!</i></p>	<p>A. AGREŠ trgovina z mešanim blagom Hrastnik</p>
<p>REČNIK ALOJZ elektriško podjetje Pobrežka cesta 6 Maribor</p>		<p>IVAN LOGAR gostilna in mesarija Hrastnik</p>
<p>CIRIL KAMPL izdelovatelj soda-vode Kettejeva ulica 1 Maribor</p>	<p>JUSTIN GUSTINCIC mehanična delavnica Tattenbachova ul. 14 Maribor</p>	<p>FRANJO FILIPOVIČ brivec Hrastnik</p>
<p>PAVLA JANČER hotel »Pri zamorcu« Gosposka ulica Maribor</p>	<p>INŽ. ARH. JELENEC & INŽ. ŠLAJMER gradbeno podjetje in tehnična pisarna, družba z o. z. Vrazova ul. 11 - Tel. 2212 Maribor</p>	<p>IVAN GUČEK zastopstvo Radio Ljubljana Hrastnik</p>
<p>Delavska pekarna I. Z. Z. O. Z. Tržaška cesta Maribor</p>	<p>IVAN TRPIN manufakturna trgovina Vetrinjska ulica 15 Maribor</p>	<p>MIHAEL VIRANT čevljar Hrastnik</p>
	<p>ALOJZ HORVAT gostilna Frankopanova c. 7 Maribor</p>	<p>R. Avsenak gostilna v Konzumnem društvu rudarjev Hrastnik</p>
<p>DOLČEK & MARINI manufakturna trgovina Gosposka ul. 27 Maribor</p>	<p>VALENTIN SENEKOVIC krojaški atelje Mlinska ul. 9 Maribor</p>	<p>ANTONIJA ČEPLAK-VIZJAK trgovina z mešanim blagom Hrastnik</p>
<p>KATICA KOTNIK-GOLOB kavarna »Bristol« Vetrinjska ul. 28 Maribor</p>	<p>LJUDEVIT VLAHOVIČ gostilna in mesarija Aleksandrova 38 Maribor</p>	<p>Drago Logar gostilna Hrastnik</p>
<p>JOSIP ŠEREC kavarna »Jadran« Aleksandrova c. 36 Maribor</p>		<p>Kino Narodni dom Hrastnik</p>
<p>ADALBERT GUSEL veležganjarna, izdelovanje likerjev in sadnih sokov Maribor</p>	<p>Srečno novo leto 1933 želi svojim cenjenim gostom in prijateljem BRIVSKI IN FRIZERSKI SALON trajna ondulacija DRAGAN LISAC Hrastnik</p>	<p>USLUŽBENCI PARNE PEKARNE Konzumnega društva rudarjev Hrastnik</p>
<p>HENRIK MULEC pekarna Sp. Radvanjska c. 5 Na obrežju 3 Maribor Studenci</p>		<p>PETER BAUERHEIM splošno mizarstvo Hrastnik</p>
<p>Kavarna „Central“ IDA STICKLER Gosposka ulica Maribor</p>	<p>J. LUKMAR valjčni mlin Hrastnik</p>	<p>JAKOB KNEZ trafika Hrastnik</p>
	<p>FERDINAND PEKLAR čevljarstvo Hrastnik</p>	<p>BRATA HOFBAUER trgovina in gostilna Hrastnik</p> <p>RUDARSKA GODBA NA PIHALA Hrastnik</p>

Srečno in veselo Novo leto

žele cenjenim odjemalcem, naročnikom
kakor tudi vsem znancem sledeče tvrdke:

Konzumno društvo rudarjev Hrastnik	F. S. LUKAS žganjarna in tovarna likerjev Celje	ŠTEFAN HOHNEC mesar na trgu Celje
ALOJZ LOGAR mesar in gostilničar Hrastnik	JOSIP GORENJAK mesar in klobasičar — zajutrkovalnica Kralja Petra cesta Celje	
Konzumno društvo kemičnih in steklarskih delavcev Hrastnik	SNEŽKE ZA DAME <i>svetovno znane znamke „Tretorn“, prodaja po Din 48.—, 56.—, 68.—</i> TRGOVSKI DOM STERMECKI V CELJU	
SLAVKO BIRTIČ mesar in gostilničar Hrastnik		LUDVIK JUNGER prekajevalnica Celje
Trgovski nameščenci Konzumnega društva rudarjev Hrastnik	MARTIN OREHOVC krznar in izdelovatelj raznih čepic Celje	
KAROL SENICA mesarija Hrastnik	KARL KOŠTOMAJ splošno kleparstvo Gaberje 56 Celje	IVAN MASTNAK trgovina z manufakturo in konfekcijo, lastna izdelovalnica modnih oblek po naročilu Kralja Petra c. 15 Celje
PAVEL BAUERCHEIM trgovina z mešanim blagom Hrastnik		ROZA ZAMPERUTTI delikatesna trgovina Celje
ALOJZIJA ŠENTJURC gostilničarka Hrastnik	JOŽEF KRELL potrebščine za šport in potovanje (pletanine, špecialist za ženske nogavice) Kralja Petra c. 8 Celje	ALOJZ MASTNAK veletrgovina Celje
JOSIP RAKAR brivec Hrastnik	FRANC KRAJNC frizerski salon za dame in gospode Celje podružnica Gaberje	
JOSIP ZUPAN trgovina in gostilna Hrastnik		A. M. BALDASIN tovarna sodavice in pokalic Gaberje Celje
ALOJZ ŠTRAVS trgovina z mešanim blagom Hrastnik		
GUSTI PEČNIK trgovina z mešanim blagom Hrastnik		
KAVARNA „EVROPA“ lastnica ga. Helena Krušič Celje	Vsem našim odjemalcem peciva želimo srečno in veselo Novo leto DELAVSKA PEKARNA I. Z. Z O. Z. Celje in Gaberje	GOSTILNA »SKALNA KLET« Zavodna Celje
ANTON BRUMEC trgovina modnega in manufakturnega blaga »Pri Antonu« Celje	JAKOB KOVAČ krojaški salon Razlagova 6 Celje	FANI KOVAČ trafika Celje
		IVAN TAČEK ml. prva Celjska parna barvarija in kemična čistilnica Celje

Srečno in veselo Novo leto

žele cenjenim odjemalcem, naročnikom
kakor tudi vsem znancem sledeče tvrdke:

JAVNA KUHINJA CELJE	FRANC LESKOVSEK knjižarna in trgovina s papirjem Celje	GOSTILNA »SOKOLSKI DOM« Gaberje Celje
VILJEM GRUDNIK slikarstvo Gaberje	AVGUST TAČEK brivski salon za dame in gospode Celje	PAVEL SEDEJ umetni mlin Slov. Javornik
„TIVAR“ — Celje Karl Vrečič Kralja Petra 29	MINKA LESNIK restavraterka Narodni dom Celje	Splošna hranilnica in posojilnica za Jesenice in okolico r. z. z. o. z. Delavski dom Podr. Jesenice
BOŽIČ ALOJZIJ poslovodja Konsumnega društva za Slovenijo Celje	L. PUTAN modna trgovina Celje	ZDRAVKO RAUT trafikant pri »Radio kino« Gorenjsko Jesenice-Fužine
VALENTIN HLADIN manufakturna in modna trgovina Celje	IGNAC SIMENC izdelovanje in založba krtač in čopičev Celje	M. KRASOVEC trgovina koles in šivalnih strojev, gramofonov, radioaparatorov in športnih potrebščin Gorenjsko Jesenice
ANTON URŠIČ damsko in moško krojaštvo »Uran« Kolenčeva 6 Celje	FR. STRUPI založba stekla in porcelana Celje	Splošna gospodarska in konzumna zadruga za Gorenjsko, r. z. z. o. z. na Jesenicah želi vsem svojim članom, nameščencem odda- jališč, restavracij in kina, kupovalcem njenih zadružnih oddajališč, restavracij in kina, vsem sodelavcem, hranilcem in poslovnim prijateljem mного SOLIDARNOSTI, ZAVEDNOSTI IN ZADRUŽNEGA DUHA pri delu v NOVEM LE- TU 1933. Le na ta način bomo v ZDRUŽENJU imeli MOČ in dosegli USPEHE. Za moč nam jamčijo naše združene poslovalnice, ki so: oddajališča na Savi, Jesenicah, Slov. Javorniku, Borov- ljah, Koroški Beli, Dobravi, v Sp. Gorjah, Mojstrani in Radovljici; restavraciji, prenočišča, tujske sobe, zadr. dvorana: na Jesenicah-Savi, Delavski dom (Cankarjeva 3), nasproti tovarne in na Slov. Javorniku (pri Konjiču) nasproti tovarne, in KINO RADIO, edini kinematograf na Jesenicah in okolici z najmodernejšo zvočno apar- turo. — Najboljši in najizbranejši filmi.
KARL PAUČIČ (prej Lesjak) parna pekarna Breg Celje	ANTON FAZARINC špecerijska trgovina Celje	NADZORSTVO NACELSTVO
KAVARNA »MERKUR« Ignac Lebič Celje	FANI LEBIČ hotel »Beli vol« Celje	HOFINGER ALFONS brivski in frizerski salon se še v nadalje priporočam Gorenjsko Jesenice-Fužine
ANDREJ VREŠAK mizarški mojster Razlagova 7 Celje	KARL LOIBNER delikatese — špecerija Celje	SRECKO ŠORLI splošno čevljarstvo se še v nadalje priporočam Gorenjsko Jesenice-Fužine
DOMENIKA ZAMPERUTTI delikatesna trgovina Celje	IVAN RAVNIKAR špecerijska trgovina Celje	Delavska, telovadna in kulturna zveza »SVOBODA« podružnica Trbovlje
PRVA CELJSKA »KRISTALIJA« Celje	KARL GORIČAR VDOVA založba papirja in pisalnih potrebščin Celje	ZVEZA RUDARJEV JUGOSLAVIJE podružnica Trbovlje
	P. MATKOVIČ & COMP. veletrgovina z vinom Celje	HRIBAR MATIJA splošno mizarstvo Trbovlje

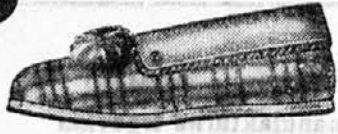
Srečno in veselo Novo leto

žele cenjenim odjemalcem, naročnikom
kakor tudi vsem znancem sledeče tvrdke:

ZALOKAR MARKO in NEŽA podružnica »Delavski dom« Trbovlje	JOŠKO VALEND kino »Triglav« Zagorje	J. PERDAN nasledniki Ljubljana
VRANEŠIČ JOŽE brivec Trbovlje	MELHIOR KOŠENINA gostilničar Zagorje	IVANKA TOMSIČ manufakturna trgovina Sv. Petra c. 38 Ljubljana
PODLOGAR JOŽE mesar Trbovlje	Elektrotehniško podjetje in radio oddelek JAKOB KLENOVSEK Zadružna elektrarna Trbovlje	TISKARNA »SLOVENIJA« d. z o. z. Wolfova ul. 1 Ljubljana
Stavbena, konzumna in gostilniška zadruga »DELAVSKI DOM« Trbovlje	Splošno konzumno društvo »POSAVJE« Zagorje ob Savi	TOMAŽ BIZILJ gostilna »Kolovrat« Pred škofijo Ljubljana
IVAN in IVANA TRŽAN gostilničar v Delavskem domu priporočata dobro pijačo in jedila Trbovlje	BENEDIKT ŠULIGOJ pekovski mojster Toplice Zagorje	LEKARNA DR. G. PICCOLI Ljubljana Dunajska c. 6
Zvočni kino »SVOBODA« Delavski dom Trbovlje Najboljša evropska aparatura, najlepši zvočni filmi	JOSIP ERNEJC gostilničar in trgovec Zagorje	ANA MIHOLIČ kavarna in gostilna »Central« Ljubljana
GOLOB IVAN mesar Trbovlje	IVAN DERNOVSEK čevljar in trgovina z usnjem Zagorje ob Savi	PRODUKTIVNA ZADRUGA LJUBLJANSKIH MIZARJEV vpisana zadruga z omejeno zavezo
Trgovina »TIVAR« OBLEKE Trbovlje	IVAN BORISEK gostilničar Toplice Zagorje	THE REX CO. pisalni stroji Ljubljana
JAKOB KOS gostilničar Dolenja vas Zagorje	JANKO BARLIČ mesar Toplice Zagorje ob Savi	VIKTOR MEDEN veležganjarna, tvornica likerjev, ruma, vinjaka in brezalkoholnih pijač Celovška cesta 10 Ljubljana
ROMIH FRANC sodavičar Trbovlje	VINKO ČEBIN gostilničar Kisovec Zagorje ob Savi	A. KASSIG krznarnica in izdelovanje čepic Židovska ul. 1 Ljubljana
Uslužbenci v trgovini »DELAVSKI DOM« Retje—Trbovlje	FRANC ROZINA pekovski mojster Loke Zagorje	Higijenična pralnica FR. ŠIMENC kemično snaženje oblek Kolodvorska ul. 8 Ljubljana
Uslužbenci v trgovini »DELAVSKI DOM« Terezija—Trbovlje	DEPA parna pekarna in slaščičarna r. z. z o. z. Telefon 31-71 Postojnska ul. 11 Ljubljana Prodajalne: Dunajska cesta 31 Miklošičeva cesta 7 Jegličeva ulica 10 Kolodvorska cesta 10 Prva radniška pekarna r. z. s o. z. Zagreb kot poslovođja.	DE SCHIAVA FRANČIŠKA gostilničarka Kolodvorska c. 24 Ljubljana
Uslužbenci v trgovini »DELAVSKI DOM« Vode—Trbovlje	JANKO POGAČNIK fotomaterijal Dunajska c. 20 Ljubljana	FRAN IGLIČ krojaški atelje Pražakova ulica 10 Ljubljana
FORTE JOŽE mesar Trbovlje		

ZAHVALJUJEMO SE SVOJIM ODJEMALCEM

DIN.
25

Vrsta 742.

Tople copate iz volnene tkanine z močnim podplatom in toplimi vložki obvarujejo Vaše otroke pred prehlajenjem.

za zaupanje, ki so nam ga izkazovali skozi celo leto pri nakupu naše obutve

svojim dobaviteljem
za točno in dobro preskrbo

DIN.
39

Vrsta 7047

Po dnevnem naporu se boste najbolje počutili v teh udobnih domačih čevljih iz tople tkanine.

DIN.
29

Vrsta 242.

Lahki čevlji za telovadbo iz močnega črnega boksa s krom-podplatom. Ženski 35 Din, moški 39 Din.

svojim sotrudnikom
kot tudi sotrudnikom naših dobaviteljev za požrtvovalno in vstrajno delo na skupnem cilju.

DIN.
49

Vrsta 9817-61

Ta lahka galoša iz najboljšega gumija obvaruje. Vam čevlji, obdrži nogo suho in tople tudi v največjem blatu.

DIN.
35

Vrsta 2851-05.

Čevlji iz laka ali rjavega boksa za naše najmlajše odjemalce. Vel. 19-26, Din 35.—, vel. 27-34 Din 49.—, vel. 35-38 Din 69.—.

ČIM BOLJŠO OBUTEV ZA ČIM NIŽJO CENO

Naše prizadevanje bo, da tudi v novem letu nudimo svojim odjemalcem za manj denarja še več službe, a svojim sodelavcem še več zaslужka.

DIN.
89

Vrsta 1937-21

Trpežni čevlji iz črnega ali rjavega boksa: nepremočljivim gumijastim podplatom. Primerni za vsakega, ki zahteva predvsem trpežnost čevljev.

DIN.
35

Vrsta 3661-00

Otročičkom za zimo visoke čevlji iz rjavega boksa s podplatom iz krupona. Vel. 19-26.

DIN.
59

Vrsta 1315-03

Okusni salonski čevlji iz finega baržuna ali satena. Vsaka praktična dama mora imeti ta čevlji v svoji garderobi. Primerni za nošnjo v snežkah.

DIN.
69

Vrsta 1865-01

V naših snežkah lahko nosite tudi sredi zime lahke, udobne in elegantne čevlje iz satena ali baržuna. Oba para čevljev Vas staneta skupaj samo Din 128.—.

DIN.
99

Vrsta 3967-21

Udobni čevlji iz črnega boksa z neraztrgljivim gumijastim podplatom. Zelo primerni za tiste, ki so s svojim delom prisiljeni, da mnogo hodijo.

DIN.
69

Vrsta 4644-05.

Okusni dekliški čevlji iz črnega ali rjavega boksa. Isti iz najfinejšega laka za isto ceno.

DIN.
59

Vrsta 1845-03

Udoben čevlji iz baržuna za urad in trgovino. Ravnotake iz satena za isto ceno. Čevlji iz satena se lahko nosijo v snežkah.

DIN.
99

Vrsta 9805-07

Ta čevlji iz finega laka daje Vašim nožicam lepo linijo in posebno eleganco. Neobhodno potreben za ples in družbo.

DIN.
99

Vrsta 1977-21

Visoki čevlji od finega črnega boksa z elastičnimi gumijevimi podplati. Posebno vzdržljivi in kljub temu elegantni.

DIN.
69

Vrsta 5662-00.

Otroški čevlji fleksibilni iz finega boksa s podplatom iz krupona. Vel. 27-34 Din 69.—.

DIN.
89

Vrsta 2945-11

Okusni čevlji iz rjavega ali črnega boksa. Neobhodno potrebni vsaki gospodnji za delo in praznik. Isti iz najboljšega laka za Din 99.—.

DIN.
99

Vrsta 2055-10

Udobni, tople in vendar elegantni čevlji z okusnim okrasom. Za mrz in zimo nenadomestljivi.

DIN.
129

Vrsta 9897-81

Zajamčeno nepremočljivi gumijasti škornji za delo v vodi, na stavbah in instalacijah. Pe-rejo se z navadno vodo. Isti lakirani za Din 149.—.

DIN.
59

Vrsta 9891-60

Nepremočljivi otroški škornji iz lakiranega gumija, v katerih otrok lahko hodi tudi po največjem naliču in blatu. Vel. 19-26 59 Din, vel. 27-34 Din 79.—, vel. 35-38 99 Din, moški za štrpaci Din 129.—, lakirani Din 149.—.

MOŠKE NOGAVICE:
Cvrste za štrpaci Din 5.—
Debele volnene Din 7.—
Fine flor Din 10.—
Najfinjši flor Din 15.—

Bata